

Vergaderjaar 2018–2019

35 000 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2019

Nr. 13

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS EN MEDIA

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 oktober 2018

Op 9 oktober jongstleden verzocht het lid Kwint (SP) mij om een brief met daarin een verklaring voor de toename van het particulier onderwijs in Nederland (Handelingen II 2018/19, nr. 10, Regeling van Werkzaamheden). Met deze brief kom ik aan dit verzoek tegemoet.

Ondanks stevige groei een beperkt aantal leerlingen

In Nederland staat het iedereen vrij om een school op te richten, ook als die niet door de overheid wordt bekostigd. Het aantal particuliere scholen in Nederland is de laatste jaren toegenomen. Het aantal particuliere basisscholen is gegroeid van ongeveer 35 in 2015 tot ongeveer 60 in 2018 en het aantal particuliere middelbare scholen van ongeveer 45 in 2015 tot ongeveer 50 in 2018.

Ondanks deze toename, gaat het overgrote deel van de Nederlandse leerlingen nog altijd naar een bekostigde school. In 2017 gingen ongeveer 6000 leerlingen naar een particuliere school, van wie nog geen 700 in de basisschoolleeftijd. Dit is een hele kleine groep: 6000 op een totaal aantal van 2,4 miljoen leerlingen in het funderend onderwijs, betreft 0,25 procent.

Scholen zijn zeer divers

Particuliere scholen hebben met elkaar gemeen dat ze geen bekostiging van de overheid ontvangen. Wel zijn er tussen dit type scholen onderling grote verschillen. Zo heeft de kleinste particuliere school – op peildatum 1 oktober 2017- drie leerlingen en de grootste 310. Sommige scholen bieden primair of voortgezet onderwijs aan, op andere scholen zitten leerlingen van 4 tot en met 21 jaar. Ook de inrichting en onderwijsvisie van de scholen lopen uiteen. Ter illustratie: de afgelopen jaren is een

school gestart die zich richt op hoogbegaafde leerlingen, maar bijvoorbeeld ook een gereformeerde school, een democratische school, een spirituele school en een boerderijschool. Er zijn ook grote verschillen in de bedragen die ouders betalen om hun kinderen aan een particuliere school onderwijs te laten volgen. Zo zijn er scholen waar het volgen van onderwijs € 3.600,- per jaar kost, maar ook scholen waar het schoolgeld € 27.900,- per jaar bedraagt.

Motieven van ouders verschillen

Er is geen eenduidige verklaring voor de toename van het aantal particuliere scholen. Uit eerder onderzoek blijkt dat ouders verschillende redenen hebben om voor een particuliere school te kiezen. Soms hechten ze aan de individuele aandacht die hun kinderen krijgen.¹ Voor andere ouders kan doorslaggevend zijn welke visie de school heeft op de wijze van leren of lesgeven of op de ontwikkeling van kinderen. Ook de persoonlijke begeleiding en manier waarop particuliere scholen met opvoedkundige vraagstukken omgaan, kunnen een belangrijke rol spelen in de keuze van ouders.²

Keuzevrijheid

Mijn uitgangspunt is dat het reguliere onderwijs leerlingen voldoende kansen biedt om hun talenten te ontplooiën. Desalniettemin zijn ouders vrij om een eigen afweging te maken over welk type onderwijs het beste bij hun kind past, ook als die afweging er toe leidt dat ze hun kind inschrijven op een particuliere school.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob

¹ Staat van het Onderwijs 2016/2017, Kamerstuk 34 775 VIII, nr. 130

² Regioplan 2007: particuliere b3-scholen 2007–2008. Kamerstuk 30 652, nr. 15